

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl soudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobce: **H.W. I.**
státní příslušnost Afghánská islámská republika
zastoupený advokátkou Mgr. Ilonou Machandrovou
sídlem Nádražní 42/4, 737 01 Český Těšín

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-274/LE-BA02-K10-R3-2019, ze dne 4. ledna 2023, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-274/LE-BA02-K10-R3-2019, ze dne 4. ledna 2023 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 14 023 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Ilony Machandrové, advokátky se sídlem v Českém Těšíně, Nádražní 42/4.
- III. Česká republika **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce je státním příslušníkem Afghánistánu a dne 8. 5. 2019 podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany.
2. Rozhodnutím ze dne 24. 11. 2021, č. j. OAM-274/LE-BA02-K10-R2-2019, udělil žalovaný žalobci doplňkovou ochranu podle § 14a zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), a to na dobu 24 měsíců. Otevřená zůstala otázka udělení azylu žalobci, kterou měl žalovaný na základě rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 5. 2022, č. j. 20 Az 25/2021-80, posuzovat samostatně. Žalovaný následně rozhodnutím identifikovaným ve výroku tohoto rozsudku (**napadené rozhodnutí**) rozhodl, že se žalobci azyl neuděluje. Neudělení azylu odůvodnil žalovaný tím, že - stručně řečeno - nevěřil tomu, že otec žalobce byl před svým odjezdem z Afghánistánu (2015) pronásledován hnutím Tálibán a ani bombový útok v Kábulu ze dne 7. 8. 2015, při kterém zemřela matka žalobce a jeho dvě sestry, nepovažoval za útok cílený na rodinu žalobce (v podrobnostech k průběhu správního řízení a obsahu napadeného rozhodnutí viz pasáž věnovaná zjištěním ze správního spisu).
3. Proti (napadenému) rozhodnutí podal žalobce (prostřednictvím zástupkyně) **včasnou žalobu**, ve které navrhoval jeho zrušení a přiznání mezinárodní ochrany ve formě azylu. V žalobě namítl, že žalovaný opět rezignoval na posouzení skutkově obdobného případu a činil mezi de facto totožnými případy nedůvodné rozdíly. Tento postup považuje žalobce za rozporný s evropským právem, kdy podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (tzv. kvalifikační směrnice) mají být obdobné případy napříč evropskými státy hodnoceny stejně. V opačném případě je podle žalobce zcela „podupávána“ podstata Společného evropského azylového systému. Právě z důvodu, že některé státy na žadatele o mezinárodní ochranu nakládají neúměrně vysoké nároky a mezinárodní ochranu neudělují ani v odůvodněných případech, nefunguje řádně systém, který by mohl být řešením tzv. migračních krizí. Žalobce žalovanému vytkl, že de facto pouze kritizuje obsah soudního rozhodnutí, které měl zkoumat, aniž se s jeho obsahem dostatečně seznámil. V této souvislosti žalobce poukázal na to, že jeho starší bratr utrpěl na základě pronásledování v zemi původu daleko nižší újmu než žalobce, který ve velmi nízkém věku přišel o rodinu a musel se o sebe postarat. Žalobce podle lékařských zpráv trpí posttraumatickou stresovou poruchou, jejíž vznik lze přisuzovat pronásledování ze strany Talibanu. Žalovaný rovněž podle žalobce opakovaně odmítl veškeré důkazy, které mu na podporu svých tvrzení předal. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že učinil vše, co bylo v jeho možnostech, což koresponduje s důkazním standardem *benefit of doubt*. Žalobce se ohradil proti hodnocení výhružného dopisu ze strany žalovaného s tím, že Zpráva AP ze dne 22. 11. 2015 týkající se falešných výhružných dopisů od Tálibánu, kterou žalovaný využívá jako jediný důvod k jeho nezohlednění, není zprávou o zemi původu ve smyslu § 23c písm. c) zákona o azylu a nesplňuje kritéria transparentnosti, dohledatelnosti, důvěryhodnosti a vyváženosti. Zpráva není podle žalobce podložena důvěryhodným zdrojem, kterým je osoba označena jménem M., jehož jedinou kvalifikací k vyjádření o tom že „99 % dopisů předkládaných evropským úřadům je falešných“ a že „potkal pouze jednoho člověka, který skutečně obdržel výhružný dopis od Talibanu, všechny ostatní jsou falešné“ je, že sám s dopisy obchoduje. Posouzeny nebyly ani důkazy dosvědčující příslušnost žalobcova otce k afghánské armádě a možné nebezpečí v zemi původu z důvodu sounáležitosti se sociální skupinou rodinných příslušníků armádních pracovníků (osob spojovaných s bývalým režimem). Žalobce rovněž nesouhlasí s tím, jak byly hodnoceny události ze dne 7. 8. 2015, kdy došlo k bombovému útoku, při kterém žalobce přišel o svou rodinu. Žalobce je přesvědčen, že se jednalo o cílený útok

Tálíbanu proti jeho rodině, který byl odpovědí na negativní stanovisko jeho otce k podpoře Tálíbanu a rozhodně nelze souhlasit s tvrzením, že se jednalo o pouhou shodu náhod. Podle žalobce měl žalovaný v tomto případě aplikovat důkazní standart *benefit of doubt* a věc posoudit v jeho prospěch. Žalobce dále poukázal na to, že žalovanému předložil lékařské zprávy týkající se jeho fyzického i psychického zdraví, které žalovaný užil toliko k posouzení, zda by bylo žalobci možné udělit azyl z humanitárních důvodů. Tyto zprávy však podle žalobce prokazují nejen důvodnost udělení humanitárního azylu, ale současně také existující trauma způsobené pronásledováním. Závěrem žalobce vytkl žalovanému délku správního řízení a s odkazem na judikaturu Evropského soudního dvora se domáhal, aby soud rozhodl meritorně a přiznal žalobci azyl.

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Vyjádřil přesvědčení, že respektoval závazné právní názory Krajského soudu v Hradci Králové a Krajského soudu v Ostravě, vzal v úvahu všechny skutečnosti tvrzené žalobcem, přihlédl k nim a zároveň shromáždil dostupné adekvátní informace o situaci v zemi původu žalobce. V podrobnostech žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. K návrhu žalobce, aby mu udělil azyl přímo soud, žalovaný namítl, že soudní přezkum správních rozhodnutí je ovládán kasačním principem.
5. Krajský soud přezkoumal u ústního jednání napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“)] a dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí neobstojí.
6. Dosavadní průběh správního řízení zjišťoval krajský soud ze správního spisu a také z předchozích soudních rozhodnutí, která byla v azylové věci žalobce vydána.
7. Ze správního spisu se podává, že žalobce podal dne 8. 5. 2019 v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany. Stalo se tak bezprostředně poté, kdy bylo žalobci rozhodnutím ze dne 2. 5. 2019 uloženo správní vyhoštění a stanovena doba tří let, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU. Dne 13. 5. 2019 poskytl žalobce ke své žádosti základní údaje a uvedl v nich mimo jiné, že je státním příslušníkem Afghánistánu, národností Tádžik, hovoří jazykem darí, nemá žádné politické přesvědčení a nebyl ani členem žádné politické strany. Místem jeho posledního bydliště v Afghánistánu byl Kábul, odkud cestoval letecky do Teheránu, kde pobýval asi 10 dní. Následně přešel nelegálně pěšky hranici do Turecka, pobýval v Istanbulu, poté cestoval autem do Řecka a dne 1. 5. 2019 přiletěl do České republiky. K důvodům žádosti žalobce uvedl, že chce studovat, pracovat, být blízko své rodině a že je jeho život v Afghánistánu v nebezpečí. Dne 29. 5. 2019 proběhl se žalobcem pohovor, při kterém žalobce doplnil, že po výbuchu v Kábulu ze dne 7. 8. 2015, při kterém mu zemřela matka a dvě sestry, už v Kábulu nikoho neměl a život pro něj byl moc těžký. Báł se dalšího výbuchu a měl stále obavy o život kvůli bezpečnostní situaci v zemi. Proto se rozhodl, že se dostane do Evropy a bude žít se svým otcem. Hlavní příčinu výbuchu neznal, šlo o teroristický atentát, odehrál se pár měsíců po odjezdu jeho otce ze země. Výbuch se odehrál zezadu jejich domu. Ostatní provincie jsou ještě horší než Kábul, protože tam má vliv Tálíban a je v nich více výbuchů, navíc nikde neměl příbuzné ani známé a sám tam nemohl žít. K dotazu, proč opustil Afghánistán až po 3 letech, žalobce uvedl, že čekal, jestli mu táta pomůže s nějakou legální cestou, aby mohl cestovat do Rakouska. Právníci v Rakousku údajně jeho otci poradili, že normální cestou to bude těžké, ať raději cestuje sám na černo do Evropy. Poté žalovaný rozhodl dne 25. 9. 2019 tak, že se žalobci mezinárodní ochrana neuděluje.

8. Žalobce podal proti rozhodnutí ze dne 25. 9. 2019 žalobu, které Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 17. 12. 2020, č. j. 32 Az 18/2019 - 133, vyhověl, rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 9. 2019 zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení, a to (ve vztahu k neudělení azylu) podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí ve vztahu k neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, vyžaduje zásadní doplnění. V odůvodnění rozsudku soud mimo jiné akcentoval, že rozsudkem rakouského soudu byl otcí a bratru žalobce, kteří přicestovali do Rakouska dne 24. 6. 2015 a téhož dne požádali o azyl, přiznán v Rakousku status uprchlíka poté, kdy soud vyhověl jejich stížnosti proti rozhodnutím Spolkového úřadu pro cizince a azyl. Spolkový správní soud uzavřel, že nebylo možné jednoznačně určit, zda bombový útok ze dne 7. 8. 2015 souvisel s odmítnutím spolupráce s Tálibánem ze strany otce žalobce. Shledal jako pravděpodobné, že Tálibán předpokládá u otce žalobce a jeho nejstaršího syna (bratra žalobce) opoziční politické a náboženské přesvědčení z důvodu odmítnutí spolupráce otce s Tálibánem, že jim z toho důvodu hrozí pronásledování, státní orgány jim neposkytnou odpovídající ochranu a vnitřní přesídlení není možné. Otec žalobce podle rakouského soudu podléhá nebezpečí pronásledování ze strany Tálibánu jako osoba, která se odmítla nechat zrekrutovat, přičemž ohrožení života a pronásledování se vztahuje i na bratra žalobce jako jeho rodinného příslušníka. Podle závěru soudu je žalobce v obdobném postavení jako jeho o rok starší bratr, jemuž byla v Rakousku udělena mezinárodní ochrana. Žalovanému pak vytkl, že se rozsudkem Spolkového správního soudu nezabýval s tím, že pokud žalovaný považoval jako zásadní odlišnost mezi žalobcem a jeho otcem s bratrem to, že žalobce zůstal v Afghánistánu nejméně další tři roky po bombovém útoku, nijak tento svůj postoj podle soudu nezduvodnil, nevypořádal se zejména se skutečností, že žalobci bylo v době útoku patnáct let (respektive v daný měsíc poté oslavil šestnácté narozeniny) a zůstal žít v zemi sám bez rodiny. Za této situace by bylo spíše výjimečné, pokud by jako šestnáctiletý byl schopen sám na vlastní pěst cestovat z Afghánistánu do Evropy. Naopak opakované vyjádření žalobce, že čekal, že mu otec pomůže, se soudu jevílo jako celkem pochopitelné. Žalovaný podle hradeckého soudu porušil § 3 správního řádu, neboť učinil kategorický závěr o tom, že žalobce nemá nárok na udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, aniž by se v potřebné míře zabýval okolnostmi bombového útoku ze dne 7. 8. 2015, jemuž měly předcházet výhrůžky Tálibánu rodině žalobce, jakož i s tím spojeným strachem žalobce z pronásledování z důvodu rodinné příslušnosti. Krajský soud v Hradci Králové uložil žalovanému zohlednit rozsudek Spolkového správního soudu Rakouské republiky ze dne 25. 10. 2019, jakož i žalobcem předloženou příručku Vysokého komisaře OSN: „*UNHCR eligibility guidelines for assessing the international protection needs of asylum-seekers from Afghanistan*“ ze dne 30. 8. 2018. Teprve poté si měl žalovaný učinit úsudek o celkové věrohodnosti žalobce a o tom, zda je jeho výpověď ohledně výhrůžek a cíleného útoku protivládního hnutí Tálibán na dům jeho rodiny věrohodná nebo toliko účelová ve snaze zabránit správnímu vyhoštění. Současně měl žalovaný zohlednit také postavení žalobce ve vztahu k postavení jeho bratra a posoudit, zda neexistují v případě žalobce závažné důvody domnívat se, že pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu se již nebude opakovat. Kasační stížnost proti rozsudku podána nebyla.
9. Po vrácení věci žalovaný pokračoval v řízení, ve dnech 9. 4. 2021, 7. 5. 2021 a 28. 5. 2021 provedl se žalobcem další pohovory a dále doplnil spisový materiál (mimo jiné) o rozsudek Spolkového správního soudu Rakouské republiky ze dne 25. 10. 2019 ve věci mezinárodní ochrany otce a bratra žalobce, doporučení Vysokého komisaře OSN (UNHRC) ze dne 30.

8. 2018, zpráv týkajících se bombového útoku v Kábulu ze dne 7. 8. 2015 a aktuálních zpráv o Afghánistánu po událostech v této zemi ze srpna 2021. Po shromáždění podkladů vydal dne 24. 11. 2021 rozhodnutí, který žalobci udělil doplňkovou ochranu. V důvodech rozhodnutí žalovaný nejprve konstatoval, že žalobce nebyl ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, nesplňuje předpoklady pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny a žalovaný ani nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 téhož zákona. Podrobněji se žalovaný zabýval důvody pro (ne)udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. K útoku Tálibánu ze dne 7. 8. 2015 žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že daný útok považuje pouze za důsledek nerozlišujícího násilí v rámci tehdy probíhajícího konfliktu a výpověď žalobce v tom smyslu, že byl útok adresně namířen proti jeho rodině, považuje za účelovou. Žalovaný poukázal na to, že žalobce neměl od bombového útoku ze dne 7. 8. 2015 až do vycestování v zimě roku 2018 žádné konkrétní problémy, a to ani se státní mocí ani se soukromými osobami či protistátními živly. Za důvodné neshledal žalovaný ani výhrůžky Tálibánu adresované otci žalobce a zpochybnil pravost výhrůžného dopisu, který měl být otci žalobce adresován s tím, že takové výhrůžné dopisy v té době Tálibán vůbec nerozesílal a v praxi jsou výhrůžné dopisy od Tálibánu v naprosté většině vyráběny jako padělky a prodávány Afgháncům, kteří chtějí začít nový život v Evropě. Žalovaný rovněž považoval za nelogické, aby Tálibán kontaktovat otce žalobce v roce 2006 a poté až v roce 2013. Žalovaný se rovněž vyjádřil k aktuálním poměrům v zemi původu po převzetí moci hnutím Tálibán v srpnu 2021 a konstatoval, že žalobce podle jeho názoru nespadá do žádné ze skupin, které Tálibán aktuálně pronásleduje. K vojenskému angažmá jeho otce došlo před dlouhou dobou a podle žalovaného není důvod pro to, aby se Tálibán o rodinu žalobce dále zajímal. Bezpečnostní situace se navíc podle žalovaného ukončením povstalecké činnosti a převzetím moci Tálibánem paradoxně zlepšila a stabilizovala, Tálibán po převzetí moci vyhlásil amnestii pro státní úředníky a vojákům a pilotům nabídl začlenění do vznikající armády. Podle žalovaného nelze vyloučit, že se bude jednat pouze o prázdné fráze, nicméně informace nehovoří o tom, že by žalobce byl ohrožen jako rodinný příslušník armádního důstojníka sloužící v armádě bývalého prosovětského režimu Dr. N. Podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu tak nebyly podle žalovaného splněny. Současně žalovaný připustil, že aktuální vývoj v Afghánistánu povede jistě v blízké budoucnosti k převratným změnám, které zatím nelze s určitostí presumovat a je proto třeba počkat na spolehlivé informace o zemi původu, které budou způsobilé případnou reálnou hrozbu vážné újmy navracejícím žadatelům vyloučit. Proto žalovaný z obezřetné opatrnosti a v rámci principu „*non refoulement*“ rozhodl o udělení doplňkové ochrany žalobci podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Proti rozhodnutí podal žalobce správní žalobu, ve které se domáhal jeho zrušení v části týkající se neudělení azylu. Krajský soud v Ostravě dospěl k závěru, že žalovaný skutečně přinejmenším materiálně o neudělení azylu rozhodl s tím, že se jedná o oddělitelnou část rozhodnutí a rozsudkem ze dne 23. 5. 2022, č. j. 20 Az 25/2021-80, rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2021 v části týkající se neudělení azylu zrušil a v této části věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud žalovanému v kasačním rozsudku uložil, aby se zabýval důvody, pro které byl otci žalobce a jeho bratrovi přiznán v Rakousku azyl s tím, že význam rakouského rozhodnutí pro nyní přezkoumávanou věc tkví právě v tom, že u rakouského soudu byl posuzován azylový příběh příbuzných žalobce vycházející ze stejného základu jako v případě žalobce (tj. předchozí aktivity otce žalobce).

10. Žalovaný se v dalším řízení zabýval rozsudkem Spolkového správního soudu ze dne 25. 10. 2019, jehož vybrané pasáže jsou v překladu do českého jazyka součástí správního spisu. Z tohoto rozsudku se podává, že rakouský spolkový soud vyhodnotil konkrétní pohnutky ohledně opuštění země otcem a bratrem žalobce jako koherentní, souvislé a celkově věrohodné, odpovídající společenským poměrům v Afghánistánu a taky jako dostatečně podložené, obsahující podrobnosti zodpovídající realitě a zprávám o zemi, které byly v řízení vykonány (bod 2.2). Podle odůvodnění rozsudku přihlédl rakouský soud k výpovědi otce žalobce před soudem dne 16. 10. 2019, ze které je podle rakouského soudu patrné, že jde o důvěryhodný obraz uvedených skutečností, což bylo doprovázeno autentickými emocemi, přičemž otec žalobce (označovaný v rozsudku rakouského soudu jako BF1) budil dojem, že skutečnosti doopravdy zažil. Stav navíc odpovídá údajům uvedeným v informacích o zemi původu, především zprávě o Afghánistánu s názvem „Zpravodajská služba Tálibánu a kampaň zastrašování“, podle které Tálibán po odmítnutí spolupráce dotyčného dvakrát varuje a poté přistoupí k pronásledování. K bombovému útoku ze dne 7. 8. 2015 rakouský soud uvedl, že není možné jednoznačně říci, jestli skutečně souvisel s odmítnutím spolupráce otce žalobce s Tálibánem s tím, že dosud není známo, kdo byl za předmětný útok zodpovědný a z jakého důvodu k němu došlo uprostřed noci, což je zcela neobvyklé. Spolkový správní soud uzavřel, že na základě situace vyplývající ze zpráv ohledně aktivit Tálibánu a na základě už nastalého ohrožení otce žalobce ze strany Tálibánu je důvodné předpokládat, že otec žalobce z důvodu svého odporu pracovat pro Tálibán, vykonávat pro něj špiónážní činnost, by byl po návratu vystaven ohrožení a pronásledování značné intenzity ze strany Tálibánu. Spolkový soud současně konstatoval ze zprávy UNHCR ze dne 30. 8. 2019, že otec žalobce patří na základě jeho odporu vůči spolupráci s Tálibánem do rizikové skupiny „muži v aktivním věku pro boj v kontextu nucené rekrutace“ s tím, že osoby, které se odmítají nechat zrekrutovat, stejně jako jejich rodinní příslušníci, jsou v ohrožení života anebo pronásledování.
11. Žalovaný se se závěry rakouského správního soudu neztotožnil a v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyložil důvody tohoto nesouhlasu. Podle žalovaného není nejasná otázka, zda bombový útok ze dne 7. 8. 2015 souvisel s odmítnutím spolupráce ze strany otce žalobce s Tálibánem a vyjádřil přesvědčení, že daný útok a smrt příbuzných žalobce nemají s údajnými osobními problémy souvislost, ale jsou důsledkem nerozlišujícího násilí v rámci tehdy probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Zasažení domu, ve kterém bydlela rodina žalobce, bylo podle žalovaného nešťastnou náhodou a nikoliv připravovaným násilným aktem na jeho rodinu. V této souvislosti žalovaný poukázal na to, že ten den došlo v Kábulu ke třem útokům s velkým počtem obětí a materiálních škod, jejichž cílem byly obecně bezpečnostní složky (vojenské a policejní). Žalovaný dále rakouskému soudu vytkl, že se nezabýval „výhružným dopisem“ a zopakoval závěr z předchozího rozhodnutí, podle kterého Tálibán takové dopisy v dané době vůbec nerozesílal, v praxi byla naprostá většina takových dopisů vyráběna jako padělky a prodávána Afgháncům, kteří chtěli začít nový život v Evropě. Podle žalovaného rakouský správní soud „neopřel své odůvodnění o žádná konkrétní zhodnocení, proč považuje či nepovažuje dopis za autentický“ a naopak nevzal v úvahu takové skutečnosti, jako je mnohaletý nezájem Tálibánu o otce žalobce ani nevzal v potaz, že se v případě dopisu jedná o kopii, kterou si s hlavičkou Tálibánu může vyrobit prakticky kdokoli. Žalovaný poukázal opakovaně na to, že žalobce i po vycestování otce a bratra žil běžným životem v Kábulu, dostudoval prezenčně střední školu, opakovaně docházel na místo bombového útoku, přičemž za celé tři roky nebyl ze strany Tálibánu ani

jednou kontaktován. Žalovaný uzavřel, že považuje výhrůžný dopis za neautentický, což indikuje nevěrohodnost výpovědi otce žalobce. Žalovaný tak neshledal přiměřenou pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu žalobce do země původu na základě příslušnosti k jeho otci. Žalovaný rovněž poukázal na zprávy o zemi původu, podle kterých se do Afghánistánu vrací nebo zde zůstávají představitelé minulého režimu a nečelí jednání slučitelnému s pronásledováním. Země původu ani neinformují o pronásledování vojáků sloužících za režimu Dr. N. Na základě shora popsaných dílčích závěrů žalovaný uzavřel, že žalobce nárok na udělení azylu nemá.

12. **Předmětem soudního přezkumu je správní rozhodnutí žalovaného, kterým nebyl žalobci udělen azyl.**
13. Azylový příběh žalobce tak, jak vyšel v průběhu správního řízení najevo, lze ve stručnosti rekapitulovat tak, že jeho otec coby bývalý voják v armádě prosovětského režimu vládnoucího v Afghánistánu do roku 1992 byl po předchozím opuštění země (v roce 1992 po svržení místního komunistického režimu) a následném návratu do vlasti (po porážce hnutí Tálibán v roce 2001 koaličními vojsky vedenými USA) v letech 2006 a 2013 kontaktován s návrhem na spolupráci s hnutím Tálibán (tehdy opozičním, resp. spíše povstaleckým), návrhu nevyhověl, proto mu mělo být ze strany Tálibánu dvakrát písemně vyhrožováno. Po druhém dopise otec a starší bratr žalobce v červnu 2015 Afghánistán opustili a dne 7. 8. 2015 došlo k pumovému útoku v Kábulu, při kterém byl zasažen dům žalobce a zemřela jeho matka a dvě sestry.
14. Jádrem sporu bylo především ve skutkové rovině, tedy zda je shora uvedený azylový příběh pravdivý a zda zakládá odůvodněné obavy žalobce z návratu do země původu, a to i poté, kdy se zde hnutí Tálibán stalo po převratu v srpnu 2021 vládnoucí silou.
15. Krajský soud zdůrazňuje, že se ve své rozhodovací praxi snaží přistupovat ke skutkové stránce věci zdrženlivě a respektuje právo správních orgánů na volné hodnocení důkazů, které tento správní orgán sám provedl. Ke korekci skutkových závěrů soud přistupuje pouze v případech, kdy zjištěný skutkový stav nemá oporu v provedeném dokazování, nebo je v rozporu se spisem, případně pokud jsou skutkové závěry správního orgánu zjevně excesivní. Stejný přístup by však měly dodržovat také správní orgány.
16. V přezkoumávané správní věci je azylový příběh žalobce odvozen od problémů jeho otce, které byly podrobeny soudnímu přezkumu rakouským správním soudem, který se jimi v rozsudku ze dne 25. 10. 2019 podrobně zabýval. Krajský soud akceptuje závěr žalovaného ohledně bombového útoku ze dne 7. 8. 2015, u kterého se vskutku s ohledem na zjištěné okolnosti popsané v odůvodnění napadeného rozhodnutí zřejmě nejednalo o cílený útok na rodinu žalobce (ostatně ani rakouský soud v tomto směru nevyslovil žádný konečný závěr), nesouhlasí však se způsobem, jakým se žalovaný vypořádal se závěry rakouského správního soudu ohledně obav otce žalobce z pronásledování. Rakouský správní soud dospěl k závěru o věrohodnosti azylového příběhu otce žalobce, přičemž v rozhodnutí mimo jiné akcentoval zjištění učiněná z jeho projevu při účastnické výpovědi (otec žalobce budil dojem, že opisované skutečnosti zažil). Takový postup je zcela v souladu se zásadami přímosti a bezprostřednosti, které významně ovlivňují proces hodnocení důkazů. Je v zásadě stěží akceptovatelné, aby správní orgán hodnotil výpověď vyslýchaného odlišně než soud, před kterým dotyčný vypovídal, aniž by příslušný důkaz (výslech svědka) sám zopakoval. Takový postup by bylo možné připustit pouze v případě, pokud by zopakování důkazu (výslechu)

nebylo možné a současně by správní orgán na podkladě shromážděných důkazů učinil vlastní závěr o skutkovém stavu, který by skutkový stav zjištěný jiným orgánem zcela vylučoval. To se však v přezkoumávané věci nestalo. Těžiště argumentace žalovaného stojí v tomto směru především na zpochybnění pravosti výhružných dopisů, které měl otec žalobce obdržet a jejichž věrohodnost žalovaný zpochybňuje s odkazem na zprávu agentury AP News (americká tisková agentura) ze dne 22. 11. 2015, jež je součástí správního spisu (č. l. 830). Z této zprávy ale rozhodně nevyplývá žádný kategorický závěr, který by pravost výhružného dopisu popíral. Aniž by se krajský soud podrobně zabýval použitelností této zprávy ve smyslu § 23c písm. c) zákona o azylu, tak i z ní vyplývá, že Tálibán v minulosti výhružné dopisy zasílal (není zřejmé, zda se tato minulost týkala předchozího roku, 5 let či 10 let) a tyto dopisy se rovnaly rozsudku smrti s tím, že v dnešní době byla tato praktika převážně ukončena. To rozhodně nevylučuje, že by dopisy zaslané otci žalobce před jeho odjezdem z Afghánistánu do Rakouska v červnu 2015 (druhý dopis měli obdržet 3 měsíce před odjezdem) byly pravé a rozhodně nevyvrací závěry přijaté rakouským správním soudem. Přesvědčivost závěrů rakouského soudu nesnižuje ani skutečnost, že se rakouský soud pravostí výhružných dopisů nezabýval. Také české soudy připouští, aby jako důkaz prokazující pronásledování žadatele o azyl sloužila jeho vlastní věrohodná výpověď. Rakouský správní soud přitom nehodnotil výpověď otce žalobce izolovaně, ale dával ji do kontextu s informacemi o zemi původu (zejména ze zprávy „Zpravodajská služba Tálibánu a kampaň zastrasování“), ze kterých mimo jiné podle odůvodnění rakouského rozsudku vyplývalo, že Tálibán po odmítnutí spolupráce dotyčného dvakrát varuje a poté přistoupí k pronásledování, jakož i to, že Tálibán uplatňuje princip rodinné odpovědnosti. Za těchto okolností vskutku není důvod zpochybňovat závěry rakouského správního soudu (rozhodně ne způsobem, jak to učinil žalovaný) a tyto jsou použitelné také při hodnocení žádosti žalobce.

17. Skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je z výše uvedených důvodů v rozporu se spisy, což je důvodem pro jeho zrušení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 téhož zákona. V další fázi řízení je již třeba, aby žalovaný vycházel ze závěrů rakouského správního soudu, ledaže učiní jiná relevantní skutková zjištění, která by zjištěný azylový příběh otce žalobce ještě vyvrátila. K posouzení tak nadále zůstává otázka, zda žalobci jako synovi občana, který odmítl spolupráci s hnutím Tálibán v době jeho povstaleckých aktivit, hrozí z tohoto důvodu v zemi původu pronásledování. Jestliže přitom podle zjištění a závěru rakouského soudu otci žalobce a jeho rodině hrozilo v minulosti z důvodu odmítnutí spolupráce s Tálibánem nebezpečí pronásledování, je třeba důsledně posoudit, zda toto nebezpečí (ne)pominulo poté, kdy se původce tohoto pronásledování změnil z povstalecké organizace na zdroj veřejné moci v Afghánistánu. Zprávy o Afghánistánu zajištěné žalovaným přitom nenasvědčují tomu, že by nová vláda zcela změnila svůj přístup k dosud ohroženým skupinám, jak by se mohlo podávat z napadeného rozhodnutí (viz strana 22). Podle zprávy EUAA (Pokyny: Afghánistán) z dubna 2022 bylo po převzetí moci Tálibánem oznámeno, že bojovníci Tálibánu vystavují civilisty a novináře násilí a provádějí domovní prohlídky a odvetná opatření, a to navzdory všeobecné amnestii. Zpráva rovněž identifikuje řadu ohrožených skupin.
18. Krajský soud dodává, že ani v tomto případě nevyhověl návrhu žalobce, aby změnil napadené rozhodnutí a nahradil jej vlastním rozhodnutím o udělení azylu žalobci. Krajský soud zdůrazňuje, že soudní přezkum správních rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s. je založen

na kasačním principu a jakékoliv výjimky z tohoto pravidla je třeba vykládat restriktivně. Soudní dvůr Evropské unie sice připustil v rozsudku velkého senátu ze dne 29. 7. 2019, *Torubarov*, C-556/17, že soud za určitých podmínek může a dokonce musí změnit správní rozhodnutí, které není v souladu s jeho předchozím rozsudkem, a nahradit jej svým vlastním rozhodnutím o žádosti o mezinárodní ochranu, a to přesto, že mu vnitrostátní právo takovou pravomoc nesvěřuje, v dané věci však podmínky pro takový postup nadále nenastaly. Krajský soud v posledním kasačním rozsudku uložil žalovanému, aby se zabýval rozsudkem rakouského správního soudu ze dne 25. 10. 2019 ohledně azylového řízení jeho otce a bratra a vypořádal se s jeho závěry, což žalovaný splnil a předmětným rozhodnutím se podrobně zabýval. Krajský soud se sice s jeho závěry neztotožnil, nelze však říci, že by žalovaný předchozí závazné právní názory soudu nerespektoval. Je pravdou, že správní řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci trvá již od roku 2019, Afghánistán však v mezidobí prošel obecně známými významnými politickými změnami, které nepochybně ovlivnily posuzování situace žalobce. Je zřejmé, že konečný závěr o přístupu nové vládnoucí entity v Afghánistánu k jednotlivým ohroženým skupinám je možné učinit až s jistým časovým odstupem po zhodnocení konkrétních činů, proto je délka správního řízení v tomto případě ospravedlnitelná. Žalovaný přitom nenechal žalobce v průběhu řízení v bezprizorním postavení, když mu již v roce 2021 udělil dočasnou doplňkovou ochranu a spor byl dále veden o to, zda mu náleží vyšší forma mezinárodní ochrany či nikoliv. Podmínky pro shora uvedené výjimečné opatření správního soudu spočívající v nahrazení správního rozhodnutí rozhodnutím soudním tak podle přesvědčení krajského soudu dosud nenastaly.

19. Žalobce byl v řízení úspěšný, a má proto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu řízení, konkrétně nákladů právního zastoupení, jejichž výši určil krajský soud podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Konkrétně soud do přisudku zahrnul odměnu advokátky za 4 úkony právní služby (1.- převzetí a příprava zastoupení, 2. - podání žaloby, 3.- účast na jednání a 4. - účast při vyhlášení rozsudku za poloviční sazbu) ve výši **10 850 Kč** [odměna ve výši 3 100 Kč za úkon podle § 7 bodu 5 a § 9 odst. 3 písm. d) advokátního tarifu], paušální náhradu jejích hotových výdajů nahrazovaných podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu paušální částkou **1 200 Kč**, náhradu promeškaného času stráveného (substituční) zástupkyní žalobce při cestách ke dvěma ústním jednáním z Českého Těšína do Ostravy a zpět ve výši **800 Kč** podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu (při každé cestě k ústnímu jednání a zpět soud akceptoval ztrátu času v délce 4 započatých půlhodin) a náhradu cestovních výdajů souvisejících s uvedenými cestami ve výši **1 173 Kč**, vypočtenou v souladu s § 13 odst. 5 advokátního tarifu podle právních předpisů o cestovních náhradách [celkem při cestách k oběma jednáním a zpět bylo ujeto 144,4 km, osobním vozidlem s kombinovanou spotřebou 7,1 l BA 95/100km, při cenách dle vyhlášky číslo 467/2022 Sb. v aktuálním znění (41,20 Kč za 1 litr BA 95 a sazba základní náhrady za 1 km jízdy ve výši 5,20 Kč)]. Celková výše nákladů řízení, které lze v souladu s právními předpisy považovat za důvodně vynaložené žalobcem k uplatňování práva u soudu, činí **14 023 Kč** a v této výši uložil krajský soud žalovanému náklady řízení žalobci nahradit k rukám jeho zástupkyně v prodloužené 30denní lhůtě od právní moci rozsudku.
20. V posledním výroku rozhodl krajský soud o tom, že Česká republika nemá právo na náhradu nákladů, které byly vyplaceny ustanovenému tlumočnickovi, protože náklady spojené s přibráním tlumočníka pro účastníka cizí státní příslušnosti patří mezi náklady

spojené uplatněním práva účastníka řízení jednat před soudem ve své mateřštině (§ 18 odst. 1 o. s. ř.) a jejich náhradu nelze k tíži účastníků řízení uložit.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nesplní-li žalovaný, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může se oprávněný domáhat nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce).

Ostrava 21. srpna 2023

JUDr. Martin Láníček
samosoudce